QORTI CIVILI
(Sezzjoni tal-Familja)

ONOR. IMHALLEF
ROBERT G. MANGION

Illum 6 ta' Dicembru 2017

Rikors Guramentat Nru. 104 / 16RGM

Kawza fil-lista: 10

D X N

vs

W O

Il-Qorti,

Rat ir-rikors guramentat pprezentat mill-attur li permezz tieghu ppremetta u talab is-segwenti:-

1. Illi l-partijiet izzewgu fit-tmienja u ghoxrin (28) ta' Gunju tas-sena, elfejn u ghaxra (2010) gewwa Ghajn Tuffieha.

2. Illi qabel sar iz-zwieg il-partijiet kellhom tifla minuri, R, li twieldet fil-hmistax (15) ta' Dicembru tas-sena elfejn u erba' (2004) u ghalhekk illum ghandha hdax-il sena.

3. Illi l-partijiet gew debitament awtorizzati sabiex jidhru ghall-kuntratt ta' separazzjoni in forza ta' digriet moghti mill-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja)

numru mitejn hamsa u sebghin (275) tas-sena elfejn u tlettax (2013) datat ghoxrin (20) ta' Mejju tas-sena elfejn u tlettax (2013).

4. Illi fis-sebgha u ghoxrin (27) ta' Mejju tas-sena elfejn u tlettax (2013), il-partijiet isseparaw permezz ta' kuntratt ta' separazzjoni fl-atti tan-Nutar Dottor Patrizia Mallia.

5. Illi a tenur tal-artikolu sitta' [6] tal-istess kuntratt ta' separazzjoni l-komparenti D N obbliga ruhu illi:

"jhallas lil Mara li taccetta bhala manteniment ghaliha stess, is-somma ta' tliet mitt ewro (€300) u ghat-tifla minuri s-somma ta' tliet mija u hamsin Ewro (€350) kull erba' gimghat bil' quddiem b'effett mid-data tal-publikazzjoni ta' dana l-att. Dan il-manteniment ghandu jizdied kull sena awtomatikament skont iz-zieda fl-indici tal-gholi tal-hajja. Dan il-manteniment ghat-tifla minuri jinkludi fih ammont li ghandu jaghmel tajjeb ghall-ispejjez edukattivi u medici ordinarji. Il-partijiet jaqblu u jiddikjaraw illi l-manteniment hekk stabbilit bis-sahha ta' dana l-Artikolu ma jkunx rivedibbli hlief fuq ordni tal-Qorti kompetenti f'kaz ta' bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji tar-Ragel..."

6. Illi l-introjtu tar-ragel naqas drastikament u m'ghadux jiflah ihallas dan l-ammont ta' manteniment, anki wkoll izda mhux biss minhabba mard kroniku li huwa ghandu.

7. Illi kif se jigi ppruvat fit-trattazzjoni tal-kawza, filwaqt li ghas-sena bazi 2013, ir-rikorrent kien qed jaqla' salarju ta' tmienja u ghoxrin elf erbgha mija u sitta u sittin Ewro (€28,466) fis-sena; fis-sena bazi 2014, ir-rikorrent kien qed jaqla salarju ta' hmistax il-elf hames mija u disgha u erbghin Ewro (€15,549) fis-sena; fi kliem iehor, fis-sena 2014 ir-rikorrent qed jaqla ftit izjed minn nofs li kien jaqla fis-snin ta'qabel. L-introjtu tar-rikorrenti kompla jonqos anki fit-2015, fejn huwa kien qed jaqla salarju nett ta' tlettax il-elf u hamsa u sebghin ewro (€13,075) fis-sena.

8. Illi r-ragunijiet ghal dan it-tnaqqis drastiku fl-introjtu tar-rikorrent huma tnejn; u cioe' (i) li fis-snin li ghaddew ir-rikorrent, li huwa Surgent tal-Pulizija, kien dettaljat biex jahdem bhala security officer ma' Richard Cachia Caruana u ghalhekk kien jahdem sighat twal u li taghhom kien jithallas addizzjonali u b'rata iktar gholja kif ukoll kien jircievi allowances specjali. Fil-bidu tas-sena 2014, il-Korp tal-Pulizija kien trasferixxa lir-rikorrent fl-ghassa tal-Pulizija tal-Belt Valletta fejn huwa tilef il-beneficcji u allowances li kellu kif ukoll tilef ic-cans li jaghmei xi sahra; (ii) illi matul is-snin 2014 u 2015, ir-rikorrent kellu bzonn jaghmel intervent kirurgiku u ghalhekk kien hemm diversi gimghat fejn ma setax jahdem.

9. Illi dan kollu hawn fuq espost juri bic-car minkejja t-tnaqqis drastiku fl-introjtu tar-rikorrent ghall-dawn l-ahhar sentejn u nofs huwa ghamel hiltu u diversi drabi qaghad nieqes hu stess biex jibqa jonora l-obbligi tieghu lejn il-mara u t-tifla.

10. Illi r-rikorrent umilment jissottometti li tenut kont ta' dawn ic-cirkostanzi straordinarji u li m'humiex fil-kontroll tieghu m'huwiex ekwu u gust li jibqa' jhallas manteniment globali ta' €550 kull erba' gimghat meta huwa jaqbad biss paga netta ta' madwar €950. Iktar min hekk, ic-cirkostanzi medici li ghaddej minnhom ir-rikorrent ma jippermettilux li joqghod fuq saqajh ghal hafna hin u b'hekk lanqas kieku l-Korp tal-Pulizija jippermettilu li jahdem 'part time job' (li mhux possibli), huwa mhux qieghad f'pozizzjoni li jahdem sieghat zejda biex jaqla xi haga tal-flus iktar.

11. Illi a kawza ta' dawn c-cirkostanzi, flimkien ma' cirkostanzi socjali godda, is-sitwazzjoni finanzjarja tar-rikorrent tbiddlet drastikament tant li l-esponent ma jistax ikompli jhallas il-manteniment u l-ispejjez tat-tfal hekk kif pattwit fil-kuntratt ta' separazzjoni personali u dan kif ser jigi ippruvat ahjar bi prova dokumentarja fil-mori ta' din l-kawza.

12. Illi l-esponent ihoss li c-cirkostanzi partikolari tieghu jaghtu lok ghal revizjoni klawsola sitta (6) tal-istess kuntratt ghal dak li jirrigwarda l-manteniment pattwit u spejjez pagabbli lill-intimata u ghalhekk qed jipprocedi f'din l-istanza.

13. Illi l-esponent gie awtorizzat illi jipprocedi f'din l-istanza permezz ta' Digriet tal-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja).

Ghaldaqstant, umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti prevja kwalsiasi dikjarazzjoni necessarja u opportuna u ghar-ragunijiet premessi ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex:

1. Tikkunsidra l-mezzi u id-dhul rispettiv ta' kull parti u tiddikjara li filwaqt li c-cirkostanzi finanzjarji tal-esponent iddeterjoraw minn mindu l-partijiet isseparaw legalment dawk tal-intimata tjiebu sostanzjalment, konsegwentement;

2. Tordna li l-manteniment ghall-mara jigi mwaqqaf jew fin-nuqqas ta' dan tiffissa kull ammont iehor inqas minn dak prezenti li tkun ragonevoli fic-cirkostanzi odjerni.

3. Timmodifika billi tordna tnaqqis fil-manteniment li r-rikorrent ghandu jhallas lill-intimata ghall-minuri;

4. Tordna li l-ispejjez ta' ezamijiet u spejjez medici ta' natura straordinarja jithallsu esklussivament mill-intimata.

Bl-ispejjez u bl-imghax kontra l-intimata li hi minn issa ngunta in subizzjoni.

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenuta li taqra kif gej:-

1. Illi preliminarjament, jigi eccepit illi kunjom l-eccipjenti ma huwiex "N O" kif indikat fir-Rikors Guramentat, izda "O", u ghalhekk hemm lok ghad-debita korrezzjoni.

2. Illi fil-mertu, it-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante illi ma hemm l-ebda tibdil fic-cirkostanzi u mezzi finanzjarji tar-rikorrenti li jista' jiggustifika t-twaqqif jew tnaqqis tal-manteniment stabbilit bonarjament u bl-accettazzjoni pjena tar-rikorrenti fil-kuntratt ta' separazzjoni datat 27 ta' Mejju 2011 konkluz bejn il-partijiet, u ghalhekk it-talbiet kollha tieghu ghandhom jigi respinti bl-ispejjez.

3. Illi inoltre, minghajr pregudizzju u b'applikazzjoni tal-principji bazilari ta' pacta sunt servanda u tal-bona fide tal-kontraenti fil-kontrattazzjoni ta' obbligazzjonijiet, ir-rikorrenti ghandu jgib prova illi kwalunkwe allegat tibdil fic-cirkostarrzi u l-mezzi finanzjarji tieghu ma setax ikun prevedibbli fiz-zmien tal-konkluzjoni tal-kuntratt ta' separazzjoni personali bejn il-kontendenti, u illi jekk kien hemm xi tibdil fl-istess cirkostanzi u mezzi finanzjarji tar-rikorrenti, dan huwa wiehed sostanzjali li sehh b'mod kompletament indipendenti mill-kontroll tieghu, u dan sabiex jigi eskluz kull dubju illi t-talbiet tieghi f'din il-kawza mhux qed isiru b'mod genwin jew qed isiru ghal skopijiet ulterjuri. Fin-nuqqas, it-talbiet tar-rikorrenti ghandhom jigu michuda bl-ispejjez.

4. Illi inoltre, jigi eccepit illi mhux minnu li s-salarju tar-rikorrenti bhala Surgent fil-Korp tal-Pulizija b'iktar minn ghoxrin sena servizz jista' jigi mnaqqas fl-estremita' li jallega r-rikorrenti fir-Rikors Guramentat tieghu u/jew b’mod li jista' jiggustifika xi tnaqqis fl-ammont ta' manteniment dovut mill-istess rikorrenti ghal martu u ghal bintu minuri.

5. Illi inoltre jigi eccepit illi mhux minnu illi l-allegat tibdil tant drastiku fil-mezzi finanzjarji tar-rikorrenti huwa dovut ghall-intervent kirurgiku minnu msemmi u/jew l-allegati konsegwenzi ta' dan l-intervent.

6. Illi kwalunkwe allegat tibdil fic-cirkostanzi socjali tar-rikorrenti huma irrelevanti ghall-finijiet tat-talba tieghu ghall-varjazzjoni ta' l-obbligu tieghu li jhallas manteniment ghal martu u ghal bintu minuri.

7. Illi inoltre u minghajr pregudizzju ghas-sueccepit, mhux minnu illi r-rikorrenti ma jiflahx ihallas il-manteniment dovut lil martu l-eccipjenti u lil bintu l-minuri, anke ghaliex jirrizulta illi minkejja l-allegat tnaqqis fil-mezzi finanzjarji tieghu, huwa xorta wahda baqa' jkollu bizzejjed flus biex wara s-separazzjoni bejn il-partijiet, jibqa' jghix l-istess stil ta' hajja anzi ahjar. Dan inkluz billi r-rikorrenti jgawdi bosta vakanzi barra minn Malta lejn destinazzjonijiet li jinkludu Parigi u Spanja u, fl-ahhar sentejn, l-Istati Uniti ta' l-Amerika u l-Kanada, fejn ir-rikorrenti jinsab appuntu msiefer bhalissa ghal zmien xahar flimkien ma' bint il-minuri tal-partijiet wara li diga' siefer lejn 1-istess destinazzjoni darb'ohra f'dawn l-ahhar sentejn.

8. Illi inoltre u minghajr pregudizzju, huwa assolutament mhux minnu illi 1-mezzi tal-eccipjenti tjiebu, ahseb u ara tjiebu sostanzjalment, kif allegat mir-rikorrenti, u konsegwentement it-talbiet tar-rikorrenti ghandhom jigu respinti bl-ispejjez. Fi kwalsiasi kaz, u minghajr pregudizzju, dan ma jista' qatt jintitola lir-rikorrenti jitlob ir-revizjoni jew tnaqqis tal-manteniment stabbilit fil-kuntratt datat 27 ta' Mejju 2014, u ghalhekk in kwantu gew ibbazati fuq dikjarazzjoni illi l-mezzi ta' l-eccipjenti tjiebu sostanzjalment, it-talbiet kollha tar-rikorrenti fir-Rikors Guramentat tieghu ghandhom, per konsegwenza, jigu michuda.

9. Illi in fatti, l-eccipjenti minn dejjem kienet u ghadha mara tad-dar li hadet hsieb lid-dar, lil zewgha u lil uliedha sakemm z-zwieg sfaxxa minhabba l-adulterju sfrenat tar-rikorrenti, u inoltre, l-eccipjenti minn dejjem kienet tiddependi kompletament fuq l-istess zewgha r-rikorrenti ghall-finanzi u ghall-manteniment taghha u ta' bintha. Jigi dikjarat minn issa illi d-dhul ta' 1-eccipjenti jikkonsisti biss f'beneficcji socjali ta' cirka disghin Euro (€90) kull erba' gimghat oltre l-manteniment li r-rikorrenti ntrabat li jhallasha u li issa jrid iwaqqaf.

10. Illi finalment u minghajr ebda pregudizzju ghas-sueccepit, ma jistax ma jigix rilevat illi dan huwa kaz car illi l-apetito vien mangiando ghaliex prermezz tar-rikorsipprezentat fl-atti ta' l-Ittra Numru 372/2016 fit-8 ta’ Marzu 2016, il-mezzi allegatament imaqqsin tar-rikorrenti donnhom kienu sufficjenti biex huwa jillimita t-talba tieghu ghal tnaqqis fil-manteniment dovut lil martu l-eccipjenti

biex mis-somma ta' tliet mitt Euro (€300) fix-xahar, jibda jhallas biss mitt Euro (€100) fix-xahar, filwaqt li " jibqa' jhallas il-manteniment ghat-tifla kif indikat fil-kuntratt, ghaliex jigri x'jigri dik hija bintu u jrid jibqa' jissostanzjaha kif dejjem ghamel." B'danakollu, illum permezz ta' din il-kawza pprezentata biss tliet xhur wara, ir-rikorrenti dehrlu li ghandu jitlob addirittura (i) it-twaqqif tal-manteniment dovut lill-eccipjenti, (ii) tnaqqis fil-manteniment dovut ghal bintu l-minuri oltre wkoll (iii) helsien mill-obbligu li jhallas l-ispejjez medici straordinarji u spejjez tal-ezamijiet tal-minuri. Ghalhekk, jigi eccepit illi t-talbiet tar-rikorrenti huma biss tentattiv viljakk sabiex jivvessa lil martu u bhala tali, ma jimmeritawx li jigu akkolti u ghandhom jigu respinti.

Salv eccezzjonijiet ohra.

Rat l-affidavit tal-attur anness ma' nota pprezentata fis-7 ta' Lulju 2016;

Rat in-nota tal-attur tal-20 ta' Ottubru 2016 li maghha annetta kopja legali tal-kuntratt ta' separazzjoni bejn il-partijiet tal-20 ta' Mejju 2013, kopja legali tal-Income Tax Returns tieghu u l-FS3s tal-ahhar tlett snin;

Rat x-xhieda ta' Simon Agius, ghall-Kummissarju tal-Pulizzija, li xehed quddiem il-Qorti fis-seduta tal-24 ta' Jannar 2017;

Rat l-affidavit tal-konvenuta anness ma' nota pprezentata fl-1 ta' Marzu 2017;

Rat x-xhieda tal-partijiet li xehdu in kontro-ezami fis-seduta tal-25 ta' April 2017;

Rat in-nota tal-konvenuta tal-25 ta' April 2017 li maghha annettiet Schedule of Grades fis-Servizz Pubbliku;

Rat n-nota tal-osservazzjonijiet tal-attur ipprezentata fit-18 ta' Mejju 2017 u dik tal-konvenuta pprezentata fis-26 ta' Gunju 2017;

Rat il-verbal tas-seduta tal-4 ta’ Lulju 2017 meta il-kawza giet differita ghallum ghas-sentenza.

Rat id-digriet moghti in camera fl-24 ta' Novembru 2017 li permezz tieghu isem il-konvenuta gie korrett billi gie kancellat il-kunjom "N" sabiex isem il-konvenuta jigi jaqra "W O" u mhux "W N O" kif erronjament imnizzel mill-attur fir-rikors promotur.

Ikkunsidrat;

IL-PROVI.

L-attur, D X N, fl-affidavit tieghu mahluf fis-7 ta’ Lulju 2016,[1] iddikjara li zzewweg lil konvenuta, W O fl-20 ta’ Gunju 2010. Qabel iz-zwieg kellhom tifla, R, li twieldet fil-15 ta’ Dicembru 2004.

B’digriet ta’ din il-Qorti tal-20 ta’ Mejju 2013, Numru 275/2013 gew awtorizzati jidhru fuq kuntratt ta’ separazzjoni personali, li gie ppubblikat min-Nutar Dottor Patrizia Mallia fis-27 ta’ Mejju 2013.

Skond l-artikolu 6 tal-istess kuntratt l-attur obbliga ruhhu li jhallas manteniment lil konvenuta martu s-somma ta’ €300 u lit-tifla R l-ammont ta’ €350 kull erba’ gimghat, liema ammont jinkludi spejjez edukattivi u medici ordinarji tat-tifla.

Huma qablu li l-manteniment pattwit ma jkunx revedibbli hlief b’ordni tal-Qorti kompetenti f’kaz ta’ bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji tieghu.

Hu ddikjara li billi l-introjtu tieghu naqas drastikament ma ghadux jiflah ihallas dan l-ammont ta’ manteniment. Hu specifika li fis-sena 2013 kellu salarju ta’ €28,466 fis-sena; fis-sena 2014 kellu salarju ta’ €15,549. Fis-sena 2015 l-introjtu tieghu kompla jitnaqqas.

[1] Fol 17.

Dan it-tnaqqis drastiku kien dovut ghall-fatt li fis-snin li ghaddew hu kien jahdem bhala Security Officer ma' Richard Cachia Caruana, kien jahdem sieghat twal, kien jithallas ammonti addizzjonali b'rata l-aktar gholja, u kien jircevi allowances specjali.

Fil-bidu tas-sena 2014 gie trasferit fl-Ghassa tal-Pulizija il-Belt Valletta u tilef il-beneficcji u allowances kollha li kellu, u tilef l-opportunita' li jghamel xi sahra.
In oltre, bejn is-sena 2014 u t-2015 ghamel intervent kirurgiku u ghalhekk kien prekluz milli jahdem ghal diversi gimghat. Hu ddikjara li hadd ghandu problemi medici u fil-futur ser ikollu jaghmel intervent iehor.

Irrifera ghall-artikolu 6 tal-kuntratt ta' separazzjoni u ddikjara li huma kienu hasbu f'din l-eventwalita' billi fil-Korp tal-Pulizija ma hemm xejn cert u qablu li jekk ic-cikostanzi jinbidlu hu jkollu d-dritt li jitlob lill-Qorti ghar-revizjoni tal-kuntratt.

Jghid li dan it-tnaqqis drastiku fis-salarju ma kienx tort tieghu u l-anqas fil-kontroll tieghu u ghalhekk ma kienx ekwu u gust li hu jibqa' jhallas manteniment ta' €650 kull erba' gimghat meta il-paga tieghu net kienet biss ta' €950. In oltre il-kundizzjoni medika tieghu prezenti, li ma setax joqghod fuq saqajh ghal hinijiet twal, kienet tippprekludieh milli jahdem part time job, kieku dan kien possibbli mal-Korp tal-Pulizija, li ma kienx, jew li jahdem sieghat zejda.

Iddikjara li jigri x'jigri hu ser jibqa' jaghmel tajjeb ghat-tifla pero' qed jitlob li fir-rigward tal-konvenuta martu, il-manteniment ghandu jispicca billi hi tista' tahdem u tipprovdi ghaliha nnifisha.

Hu jikkonkludi li fic-cirkostanzi jezistu ragunijiet partikolari li jiggustifikaw revizjoni tal-klawsola 6 tal-kuntratt ta' separazzjoni, li tittratta dwar il-manteniment.

Simon Agius, ghall-Kummissarju tal-Pulizija, xehed quddiem il-Qorti fis-seduta tal-24 ta' Jannar 2017.[2] Iddikjara li jokkupa l-kariga ta' Principal tas-salarji tal-Pulizija u pprezenta dokumenti dwar l-introjtu tal-attur ghall-perjodu mill-2006 sal-2010. Hu pprezenta l-Payroll Data History tal-attur, kif ukoll kopja tal-FS3's.

Xehed li jinghata istruzzjonijiet mill-Human Resources Section dwar 'sick leave'. Transfers ma humiex fir-responsabilita' tieghu pero' il-Maggur tal-HR infurmah bil-postings tal-attur.

Mistoqsi dwar is-salary scale ta' Surgent tal-Pulizija hu rrisponda li din il-karika hi Salary Scale 11 fil-Government pay scales.

Mid-dokumenti minnu pprezentati, partikolarment il-Payroll Data History, jirrizulta li d-dhul **net** tal-attur fis-snin segwenti kien kif gej:

Fis-sena 2016, - €15,952,89.[3]
Fis-sena 2015, - €13,075.42.[4]
Fis-sena 2014, - €13,174.81.[5]
Fis-sena 2013, - €23,463.96.[6]
Fis-sena 2012, - €23,719.12.[7]
Fis-sena 2011, - €19,714.47.[8]

Mill-FS3's ipprezentati jirrizulta s-sgwenti:

Fis-sena 2015, l-attur kellu 'total gross emoluments' fl-ammont ta' €15,655.19.[9]
Fis-sena 2014, l-attur kellu 'total gross emoluments' fl-ammont ta'€15,549.13.[10]

---

[2] Fol 44 et seq.
[3] Fol 50.
[4] Fol 51.
[5] Fol 53.
[6] Fol 55.
[7] Fol 57.
[8] Fol 59.
[9] Fol 52.
[10] Fol 54.

Fis-sena 2013, l-attur kellu 'total gross emoluments' fl-ammont ta'€28,466.84.[11]
Fis-sena 2012, l-attur kellu 'total gross emoluments' fl-ammont ta'€28,806.67.[12]
Fis-sena 2011, l-attur kellu 'total gross emoluments' fl-ammont ta'€25,828.67.[13]

Il-konvenuta, W O, fl-affidavit taghha, mahluf fl-1 ta' Marzu 2017,[14] iddikjarat li hi u l-attur kienu ilhom f'relazzjoni ghal xi ghaxar snin qabel izzewgu fit-2010. Iltaqghu fit-2000 meta l-attur kien kuntistabbli fil-Pulizija u ghall-habta tat-2004 meta twieldet it-tifla, lahaq Surgent. Kien ghamel xi ezamijiet biex lahaq u kien baqa' jaghmel l-istess xoghol li kien jaghmel qabel cioe' Security Officer ma' Richard Cachia Caruana, xoghol li kien jirrikjedi hafna overtime.

Hi tghid li fiz-zmien meta kienu qed jisseparaw, l-attur kien gia' jaf li kien ser jigi trasferit mis-Special Branch minnhabba r-rizultat tal-elezzjoni ta' Marzu 2013.

Hi tghid li kienet kostretta tissepara billi kienet taqbdu jigdeb ripetutament, kien jiltaqa' ma' nisa ohrajn u jiccattja fuq l-internet. Hu kien jghidilha li ser jinbidel izda hu baqa' ma nbidilx u fi Frar 2013 qabditu jiccattja ma' tfajla zghira fl-eta' u ddecidiet li ma setghatx tkompli b'dik l-hajja. Isseparaw minhabba l-infedelta' kontinwa tieghu u kien wieghdha li kien ser jkompli jmantniha billi hi kienet mara tad-dar u qatt ma hadmet biex tiehu hsieb id-dar u l-familja. Ftehmu li jhallasha €300 manteniment ghaliha u €350 ghat-tifla kull erba' gimghat. Hu jhallas ukoll nofs l-ispejjez tal-uniformijiet tal-iskola tat-tifla.

L-attur kien jahdem shift ta' night/afternoon/morning/off. Hi tghid li hadem overtime anke wara li beda jahdem fl-Ghassa tal-Belt, tant li kien hemm okkazzjonijiet meta ma marx ghat-tifla ghax kellu l-overtime.

Fil-granet meta jkun off jiehu lit-tifla ghal xi saghtejn fis-6.00pm. Fil-weekend torqod ghandu skond kif jinzerta xoghol. Waqt li kien hawn is-summit u d-

[11] Fol 56.
[12] Fol 58.
[13] Fol 60.
[14] Fol 66.

delegati mill-Ewropa hu kien jkun xoghol kuljum u darbtejn ghamel gimgha shiha ma marx ghat-tifla billi kien qed jahdem overtime.

Hi tghid li l-attur dejjem kellu xoghol part-time, u billi kien jahdem darba iva u darba le, kien jahdem part-time fil-granet li jkun 'off'. Hu kien jahdem ma' kumpanija Transmed Resources Development Limited li kienet ta' missieru bi shab ma' xi nies mill-Libja. Ghall-ewwel kellhom l-ufficju tas-Sliema u wara marru Ta' Xbiex. Sakemm kienu mizzewgin hu kien jaghmel xoghol tal-ufficju, ma tafx jekk baqax jaghmel dan ix-xoghol wara li sseparaw.

Iddikjarat li ma tahdimx, pero' tnaddaf il-komun tal-blokk appartamenti fejn tirrisjedi. Hi tghid li skond il-kuntratt hi tista' tahdem part-time u tibqa' tircievi l-manteniment.

Hi taf li l-attur ghamel operazzjoni f'irkoptu fil-bidu tas-sena 2013 u li ghamel xi zmien li ma dahalx ghax-xoghol, pero' ma tafx li ghandu xi problemi ohra medici jew li ma jistax jahdem. Sa fejn taf hi jidhol ghax-xoghol normali u jahdem l-overtime. Anke fis-sena 2014, meta kellu l-operazzjoni u naqqsulu mill-paga billi ghal xi zmien ma dahalx ghax-xoghol, baqa' jhallas l-manteniment kif miftiehem. Qatt ma qalilha li ma setax ihallasha l-manteniment, in fatti hallasha regolarment ghal kwazi tlett snin. L-ewwel darba li saret taf li ried inaqqas il-manteniment kien f'Marzu 2016 meta b'rikors talab li jnaqqas il-manteniment taghha.

Hi tghid li ma tifhimx kif l-attur qed jghid li ma jiflahx jkompli jhallas il-manteniment, meta qabel ma iffirmaw il-kuntratt kien digja' jaf li ma kienx ser jibqa' jahdem ta' Security Officer. Hu baqa' jahdem ta' Surgent tal-Pulizija u baqa' jonfoq il-flus anzi aktar minn qabel. Hu siefer diversi drabi wara li sseparaw; fis-Sajf tat-2014 mar il-Kanada ghat-tieg tal-kugina tieghu fejn dam gimaghtejn, fi Frar 2016 mar hames tijiem Parigi ma' Lorraine, il-girl friend tieghu, fis-Sajf tat-2015 mar ghaxar tijiem Spanja mat-tifla u fis-Sajf tat-2016 mar holiday mat-tifla l-Amerika u l-Kanada fejn damu xahar.

Hi tghid li meta ipprezenta r-rikors f'Marzu 2016 kien talab li jnaqqas il-manteniment taghha biss, mentri b'din il-kawza qed jitlob li jnaqqas il-manteniment tat-tifla u ma jkomplix ihallas sehemu mill-ispejjez straordinarji ta' edukazzjoni u ta' sahha tat-tifla, u fl-affidavit jghid li jrid jnaqqas il-manteiment taghha biss, mhux tat-tifla.

Hi tghid li fil-kuntratt kienu qablu li l-ispejjez straordinarji ta' edukazzjoni kellhom jithallsu bin-nofs bejniethom. Hi qatt ma talbitu jhallas nofs l-ispejjez tal-privat, ghalkemm skond il-kuntratt hu kellu jhallas nofshom. L-anqas iz-zieda fl-gholi tal-hajja ma hallasha u din kienu qablu fuqha fuq il-kuntratt. Hu kien ha din iz-zieda fis-salarju tieghu ta' surgent.

L-attur xehed in kontro-ezami fis-seduta tal-25 ta' April 2017.[15] Hu qabel li t-transfer minn ma 'special protective duties' sar f'Gunju 2013. Hu ddikjara li s-servizz baqa' jinghata izda tnaqqas il-personnel billi qabel kienu erba, issa hemm tnejn. Kemm is-sistema antika kif ukoll il-gdida jkopru 24 siegha, u billi l-attur kien surgent tal-Pulizija dan kien jaghmel differenza kbira fl-over-time. Hu ddikjara li l-over-time kien skond l-esigenzi tas-servizz u fil-present kien hemm over-time billi qeghdin bil-Presidenza.

Xehed li kien ghamel l-operazzjoni fis-sena 2014 u ghamel 9 xhur barra. Kien mar il-Kanada ghal tieg tal-familja pero' l-ispejjez hallsithom ommu. Hu ma qabilx kif kien mistoqsi li kellu partner fil-Kanada, ddikjara li kienet biss habiba u li kien mar darbtejn.

F'dawn l-ahhar hames snin kien biss fis-sena 2016 kienet l-unika darba li ha unpaid leave.

Il-konvenuta, xehdet in kontro-ezami fl-istess seduta.[16] Dwar il-kumpanija Transmed insistiet li missier l-attur kellu rwol importanti. Ghalkemm ddikjarat li missieru kellu share f'din il-kumpanija saritilha d-domanda kienitx taf li kien biss

[15] Fol 70.
[16] Fol 78.

managing director u ma kellu l-ebda share, u li kien ilu seba' snin mejjet. Hi rrispondiet li sakemm isseparaw l-attur kien jahdem hemm, wara li sseparaw ma tafx. Hi ma kienitx f'posizzjoni li tghid minn hallas ghall-vjaggi li ghamel l-attur.

Il-konvenuta, b'nota pprezentata fil-25 ta' April 2017 annettiet Schedule of Grades fis-Sevizz Pubbliku li minnu jirrizulta,[17] li Police Sergeant hu f'salary scale 11 salarju ta' €17,022.98 x €375.17-€19,274.00.

KONSIDERAZZJONIJIET.

L-Azzjoni tal-Attur.

L-attur qed jitlob lill-Qorti tikkonsidra l-mezzi u d-dhul taz-zewg partijiet, tiddikjara li c-cirkostanzi finanzjarji tal-attur iddeterjoraw minn meta sar il-kuntratt ta' separazzjoni, mentri dawk tal-konvenuta tjiebu sostanzjalment; li l-manteniment ghall-mara ghandu jitwaqqaf jew jigi ridott in vista tac-cirkostanzi attwali; li jitnaqqas il-manteniment ghat-tifla minuri u li l-ispejjez ta' ezamijiet u spejjez medici ta' natura straordinarja jithallsu esklusivament mill-konvenuta.

Il-konvenuta tikkontesta li kien hemm bdil fil-mezzi finanzjarji tal-attur li jiggustifika t-twaqqif jew tnaqqis tal-manteniment pattwit bonarjament mill-partijiet fil-kuntratt ta' separazzjoni tas-27 ta' Mejju 2013. Skond il-konvenuta mhux minnu li l-attur ma jiflahx ihallas il-manteniment taghha u ta' binthom billi ghadu jghix l-istess stil ta' hajja, anzi ahjar, u jsiefer spiss. Hi tichad li l-mezzi taghha tjiebu jew tjiebu sostanzjalment kif jallega l-attur, u fi kwalunkwe kaz , anke kieku dan kien minnu, l-attur ma kienx ikun gustifikat li jitlob riduzjoni fil-manteniment. Il-konvenut, apparti l-manteniment li tircievi minghand l-attur, ghandha dhul tal-ammont ta' €90 kull erba' gimghat bhala beneficcju socjali.

Ikkunsidrat;

[17] Fol 82.

Fil-kuntratt ta' separazzjoni tas-27 ta' Mejju 2013, paragrafu 6, il-partijiet ftehmu illi l-attur ihallas lill-konvenuta kull erba' gimghat l-ammont ta'€300 ghaliha filwaqt li ghat-tifla jhallas €350, b'kollox €650 kull erba' gimghat.

Klawsola 6 tal-kuntratt de quo taqra kif gej:-

"Ir-Ragel jobbliga ruhhu illi jhallas lil Mara li taccetta bhala manteniment ghaliha stess is-somma ta' tliet mitt ewro (Euro300) u ghat-tifla minuri s-somma ta' tliet mija u hamsin Ewro (Euro350) kull erba' gimghat bil' quddiem b'effett mid-data tal-publikazzjoni ta' dana l-att. Dan il-manteniment ghandu jizdied kull sena awtomatikament skont iz-zieda fl-indici tal-gholi tal-hajja. Dan il-manteniment ghat-tifla minuri jinkludi fih ammont li ghandu jaghmel tajjeb ghall-ispejjez edukattivi u medici ordinarji. Il-partijiet jaqblu u jiddikjaraw illi l-manteniment hekk stabbilit bis-sahha ta' dana l-Artikolu ma jkunx rivedibbli hlief fuq ordni tal-Qorti kompetenti f'kaz ta' bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji tar-Ragel. Il-manteniment ghall-Mara ghandu jibqa' dovut anke f'kaz li l-Mara ssib impjieg fuq bazi parti-time. Dan il-manteniment ghall-Mara ghandu jieqaf f'kaz illi l-Mara tghaddi ghal zwieg iehor.

- omissis -

Il-partijiet jobbligaw ruhhom illi jhallsu nofs kull wiehed l-ispejjez medici straordinarji li ma jkunux koperti b'xejn mill-Gvern ta' Malta b'dana pero' interventi jew kirurgija kosmetika ma ghandhomx jitqiesu bhala inkluzi mal-ispejjez medici straordinarji sakemm ma jkunx hemm qbil espress tal-Partijiet jew tali interventi u/jew kirurgija jkunu necessarji. Huma jobbligaw ruhhom illi jhallsu nofs kull wiehed l-ispejjez edukattivi straordinarji (inkluz l-uniformijiet u kotba ta' l-iskola kif ukoll il-mizati u spejjez ohra relatati ma' summer school) tat-tifla minuri.

Illi kwalunkwe children's allowance mahruga mill-Gvern ta' Malta relattiva ghall-imsemmija tifla minuri u beneficcji ohra pagabbli lill-familja (jekk dovuti) ghandhom jigu ppercepiti esklussivament mill-Mara."

Ikkunsidrat;

<u>Pacta Sunt Servanda.</u>

In tema legali ghandu jinghad illi galadarba l-attur qed jitlob varjazzjoni ta' stipulazzjonijiet kontrattwali, il-Qorti tqis b'mod generali li dak pattwit f'kuntratt ta' separazzjoni, bhal kull kuntratt iehor, ghandu jitqies bhala vinkolanti daqs ligi bejn il-partijiet b'applikazzjoni tal-principju *pacta sunt servanda*. Tali principju huwa inkorporat fil-ligi taghna permezz **tal-Artikolu 992 tal-Kapitolu 16** li jiddisponi:-

"*(1) Il-kuntratti maghmula skont il-ligi ghandhom sahha ta' ligi ghal dawk li jkunu ghamluhom.*

(2) Dawn il-kuntratti ma jistghux jigu mhassra hlief bil-kunsens ta' xulxin tal-partijiet, jew ghal ragunijiet maghrufin mill-ligi".

Fil-kaz odjern jirrizulta permezz tal-kuntratt ta' separazzjoni konsenswali ppubblikat fis-27 ta' Mejju 2013 il-partijiet ftehmu inter alia s-segwenti:-

Fir-rigward tal-Manteniment dovut lill-Mara:-

1. €350 kull erba' gimghat
2. Jizdied kull sena skond l-indici tal-gholi tal-hajja.
3. Dan il-manteniment ma hux rivedibbli hlief "f'kaz ta' bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji tar-Ragel.
4. Jibqa' dovut anke f'kaz li l-Mara ssib impjieg fuq bazi parti-time.
5. Jieqaf jekk il-mara tghaddi ghal zwieg iehor.

Dan hu dak li l-partijiet ftehmu fir-rigward tal-manteniment pagabbli mill-attur lill-konvenuta ghaliha personalment.

Fl-ewwel talba tieghu l-attur qed jitlob li l-Qorti tikkonsidra l-mezzi u d-dhul taz-zewg partijiet u tiddikjara illi c-cirkostanzi finanzjarji tal-attur iddeterjoraw wara l-kuntratt tas-separazzjoni filwaqt li dawk tal-intimata "tjiebu sostanzjalment".

<u>Interpretazzjoni ta' Klawsoli Kontrattwali.</u>

Il-kuntratt ta' separazzjoni de quo huwa car f'dak li jirrigwarda bdil fic-cirkostanzi tal-konvenuta li jwasslu ghat-terminazzjoni tal-obbligu tal-attur li jhallasha manteniment. Tnejn huma c-cirkostanzi kontemplati. Jekk issib impieg 'full-time' jew jekk 'tghaddi ghal zwieg iehor'. Dan hu dak li ftehmu l-partijiet. Ma ngabet l-ebda prova li l-konvenuta ghandha impieg full-time. Dan apparti, ma ngabu l-ebda provi illi juru li l-mezzi finanzjarji tal-konvenuta "tjiebu sostanzjalment" kif jallega l-attur.

Fil-kuntratt tintuza l-frazi "f'kaz ta' bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji tar-Ragel". L-attur qed jitlob lill-Qorti tezamina c-cirkostanzi finanzjarji tal-konvenuta filwaqt li l-konvenuta tilqa' ghal dan bit-tmien eccezzjoni taghha fis-sens illi filwaqt li tichad li l-mezzi finanzjarji taghha tjiebu sostanzjalment kif jallega l-attur, teccepixxi wkoll illi it-titjieb tal-mezzi tal-konvenuta ma jintitolax lill-attur jitlob it-twaqqif jew ir-riduzjoni tal-manteniment pagabbli lill-konvenuta.

Jehtieg ghalhekk li l-Qorti taghti l-interpretazzjoni taghha ghall-frazi uzata fi klawsola 6 tal-kuntratt ta' separazzjoni "f'kaz ta' bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji tar-Ragel".

In tema legali ssir referenza ghas-sentenza moghtija recentement fl-24 ta' Novembru 2017 mill-Qorti tal-Appell fl-ismijiet: "**Angiolino sive Lino Pace vs Dr Henry Antoncich et. noe. et**.":-

"Illi bhala linja generali jinghad illi l-Artikolu 1002 tal-Kapitolu 16 jistipula illi “Meta l-kliem ta’ konvenzjoni mehud fis-sens li ghandu skont l-uzu fizzmien tal-kuntratt, hu car, ma hemmx lok ghal interpretazzjoni”. Illi fil-kawza fl-ismijiet Grace Spiteri v. Carmel sive Lino Camilleri et deciza mill-Prim’Awla

tal-Qorti Civili fit-30 ta' Mejju 2002 inghad dwar dan l-artikolu tal-ligi li: "Il-principju kardinali li jirregola l-istatut tal-kuntratti jibqa' dejjem dak li l-vinkolu kontrattwali ghandu jigi rispettat u li hi l-volonta` tal-kontraenti kif espressa fil-konvenzjoni li kellha tipprevali u trid tigi osservata. Pacta sunt servanda". (A.C. 5 ta' Ottubru, 1998 – "**Gloria mart Jonathan Beacom et vs L-Arkitett u Inginier Civili X Spiteri Staines**"). App. Civ. 154/10 20 Illi tkompli tghid din is-sentenza tal-Onorabbli Qorti tal-Appell hawn appena citata li: "Illi l-gurisprudenza nostrali hi kostanti filli rriteniet li ma hix ammissibbli li prova testimonjali kontra jew in aggjunta ghall-kontenut ta' att miktub u hi talvolta ammessa biex tikkjarifika l-intenzjoni tal-partijiet meta din hi espressa b'mod ambigwu" (Vol. XXXIV, P. III., p. 746). Il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fis-sentenza taghha fl-ismijiet **Clementino Caruana v. Emanuela Agius** (22 ta' Novembru 2002) qalet hekk: "Dan iwassal biex logikament l-gudikant jehtieglu jaghrbel u jara, bejn iz-zewg interpetazzjonijiet possibbli, hekk posti quddiemu, liema minnhom hi l-izjed verosimili u konsistenti in subjecta materia mal-oggett tal-ftehim (Art 1005 tal-Kodici Civili) u l-izjed attinenti ghal presumibbli volonta` tal-kontraenti. Kif ravvisat fis-sentenza **Elena Micallef v. Edwardo Ciantar,** 3 ta' Jannar 1884 (Vol X p345), "quando insorgono difficolta` sulla intelligenza delle condizioni di un contratto e sulle sue conseguenze. La Legge fornisce alcune norme indicative e dimostrative e criteri direttivi, come mezzi d'interpretazione, senza vincolare la liberta` del giudicante tenuto a prendere in calcolo le circostanze speciali in ciascun caso". "Dan kollu jikkonduci, b'necessita` guridika, ghall-ezami ta' dawk il-kanoni tal-ermenewtika applikabbli ghall-kuntratti in generali, ben analizzati fid-decizjoni a Vol XII p265". L-ewwel regola fondamentali tal-interpretazzjoni hi dik dettata mill-Artikolu 1002 tal-Kodici Civili li tghid li meta kliem ta' konvenzjoni, mehud fis-sens li ghandu skont l-uzu fiz-zmien tal-kuntratt, hu car, ma hemmx lok ghall-interpretazzjoni (Vol XXXIV p1 p27). L-interpretazzjoni ghandha biss tittiehed mill-att stess, u mhux minn provi estraneji, specjalment meta l-interpretazzjoni hija relattiva ghall-kwistjoni principali (Vol XXXI pI p49). Regola ohra daqstant importanti ta' interpretazzjoni hi dik li nsibu fl-Artikolu 1003, u cjoe`, li meta s-sens letterali tal-kelma ma jaqbilx mal-intenzjoni tal-partijiet kif tkun tidher cara mill-pattijiet mehudin flimkien, ghandha tipprevali l-intenzjoni. Dwar din ir-regola gie hekk osservat: "Issa din ir-regola ghandha tigi

sewwa apprezzata u applikata. Irid jirrizulta bla dubju illi s-sens tal-klawsola li tkun jista' biss jigi interpretat b'mod univoku ghax hu car. Irid jirrizulta wkoll li dan is-sens car tal-kliem ma jkunx jaqbel ma' dak li kellhom f'mohhom il-partijiet kollha u mhux ma' dak biss li xi wahda mill-partijiet kellha f'rasha. U dan irid jidher car mill-pattijiet kollha tal-kuntratt mehudin flimkien" – "**John Bartolo et –vs- Alfred Petroni et**", Appell, 7 ta' Ottubru, 1997. Ben tajjeb, imbaghad, gie senjalat illi "fl-applikazzjoni tar-regoli ta' interpretazzjoni ma hijiex l-interpretazzjoni tal-kontendenti ghall-kliem tal-konvenzjoni jew is-sens divers minnhom lilhom moghti li jiswa imma hu l-qari oggettiv tal-gudikant li jaghti lil kliem is-sens ordinarju tieghu fil-kuntest ta' kif gie uzat mill-kontraenti li ghandu jghodd: - "**John Zammit –vs- Michael Zammit Tabone et noe"**, Appell, 28 ta' Frar 1997. Naturalment ma jistax jonqos illi l-gudikant, anke jekk strettament mhux marbut bil-precedent, ikollu l-ghajnuna u l-gwida ta' dik il-gurisprudenza awtorevoli li fuq is-suggett giet meqjusa bhala l-aktar akkreditata.

Ikkunsidrat;

Ezaminata l-klawsola "f'kaz ta' bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji tar-Ragel" u fid-dawl tal-gurisprudenza nostrana appena citata il-Qorti hi tal-fehma illi l-interpretazzjoni korretta hi fis-sena li sabiex jkun hemm lok ghal revizjoni tal-manteniment pagabbli mill-attur lill-konvenuta kien jehtieg illi jkun hemm bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji tal-attur u mhux bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji tal-konvenuta salv jekk din ta' l-ahhar tibda tahdem full-time jew terga tizzewweg. Tali klawsola ma hiex qed tirreferi ghal bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji tal-konvenuta. Kieku l-partijiet riedu jirreferu ghal bdil fic-cirkostanzi kemm tal-attur kif ukoll tal-konvenuta l-klawsola wiehed kien jistenna li l-klawsola kienet tkun taqra vicin dan li gej: "f'kaz ta' bdil fic-cirkostanzi tal-partijiet jew fil-mezzi finanzjarji tar-Ragel". Isegwi ghalhekk illi fil-frazi in dizamina l-bdil fic-cirkostanzi jirreferi ghac-cirkostanzi tal-attur u mhux tal-konvenuta.

Isegwi ghalhekk illi l-partijiet ftehmu li l-manteniment pagabbli mill-attur lill-konvenut ghaliha u ghall-bint il-partijiet seta jigi rivedut fl-eventwalita' li jkun

hemm bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji tar-Ragel. Dan ifisser illi sabiex jitwieled id-dritt fl-attur li jitlob varjazzjoni fil-quantum tal-manteniment minnu pagabbli jehtieg li javveraw ruhhom "bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi finanzjarji" tieghu. Appena huwa necessarju jigi sottolineat illi mhux kull tibdil fic-cirkostanzi jew fil-mezzi ta' min hu fl-obbligu li jhallas manteniment li necessarjament iwassal ghall-varjazzjoni fil-quantum tal-manteniment.

Jehtieg ghalhekk illi nharsu lejn il-provvedimenti tal-ligi u l-insenjament tal-gurisprudenza nostrana fir-rigward.

Artikolu 54(9) tal-Kapitolu 16 jipprovdi illi:-

"*(9) Meta jkun hemm tibdil li jiġri wara fil-mezzi tal-parti responsabbli għall-manteniment jew il-bżonnijiet tal-parti l-oħra, il-qorti tista', fuq it-talba ta' kull waħda mill-partijiet, tordna li dak il-manteniment jinbidel jew jitwaqqaf skont il-każ.*

Iżda, meta tkun tħallset somma globali jew tkun ingħatat proprjeta b'sodisfazzjon totali tal-obbligu ta' parti li tħallas manteniment lill-parti l-oħra, ir-responsabbilta kollha tal-ewwel parti għall-manteniment tat-tieni parti tieqaf. …"

Issir referenza wkoll ghall-**Artikolu 21(1) tal-Kodici Civili** li jiddisponi illi:-

"*Meta min jaghti l-manteniment jigi fi stat li ma jkunx jista' jaghti aktar il-manteniment kollu jew bicca minnu, hu jista' jitlob li jkun mehlus mill-obbligu tieghu jew li tkun imnaqqsa is-somma tal-manteniment, skond ma jkun il-kaz.*"

<u>Manteniment Pattwit *Ex Contractu*.</u>

Jigi osservat illi fil-kaz ta' manteniment pattwit *ex contractu*, il-gurisprudenza l-aktar remota tal-qrati taghna kienet rigida fis-sens li kienet taghmilha prattikament impossibbli illi l-*quantum* ta' l-alimenti li jkun gie miftiehem f'kuntratt ta' separazzjoni konsenswali, jigi b'xi mod varjat. Biz-zmien, dik l-inflessibbilita'

naqset u, in omagg ghall-principju *ad impossibilia nemo tenetur*, f'cirkostanzi eccezzjonali u meta jkun sar impossibbli fic-cirkostanzi godda li l-parti tonora l-obbligi kuntrattwali, il-qrati kkoncedew li jvarjaw stipulazzjonijiet kuntrattwali dwar manteniment. Fis-sentenza **Mary Vella vs Mario Vella**[18], il-Qorti ta' l-Appell osservat illi f'kaz ta' separazzjoni konsenswali, fejn il-partijiet ikunu kkonkordaw bejniethom dwar il-manteniment, il-kriterji applikabbli mill-Qorti meta jkun hemm talba ghall-varjazzjoni tal-manteniment pattwit huma aktar rigidi u gravi minn dawk talvolta applikabbli f'kaz ta' manteniment li jkun gie stabbilit u ordnat b'sentenza tal-Qorti. Madanakollu, il-Qorti f'dik is-sentenza riteniet ukoll illi:-

"*...tezisti l-possibilit'a ta` min hu obbligat li jhallas il-manteniment li "jitlob li jkun mehlus mill-obbligu jew ikun imnaqqas skond ma jkun il-kaz jekk jigi fi stat li ma jkunx jista jaghti aktar il-manteniment kollu jew bicca minnu.*"

B'sentenza tal-Qorti tal-Appell fl-ismijiet **Alfred Grech vs. Pauline Grech**[19], filwaqt li gie affermat il-principju li l-kriterji ghall-tibdil f'manteniment pattwit *ex contractu* ma baqghux daqshekk inflessibbli, dik il-Qorti abbracjat il-konsiderazzjonijiet li saru fis-sentenza appena citata u ghamlet is-segwenti osservazzjonijiet ulterjuri:-

"*Huwa minnu li l-ligi civili taghna ma toqghodx tiddistingwi bejn manteniment impost jew ordnat mill-Qorti minn iehor pattwit bejn il-konjugi nfushom ghall-fini ta' varjazzjoni. Imma l-appellant messu jaf ukoll li fejn si tratta ta' ftehim per via ta' kuntratt ghandu wkoll jghodd fermament il-principju ta' pacta sunt servanda. Il-Qrati taghna, minkejja li fil-bidu jirrizulta li addottaw posizzjoni rigida, anzi wahda inflessibbli, meta gew rinfaccjati b'talbiet ghal revizjoni u/jew varjazzjoni ta' retti alimentari li jkunu gew miftehma bejn il-konjugi stess, mal-milja taz-zmien hassew in-necessita` li fl-interess ta' l-ordni pubbliku, li hu suprem u aqwa minn kull ligi jew ftehim bejn il-partijiet, kellhom jikkoncedu illi taht certi cirkostanzi li gew ikkwalifikati bhala ta' natura gravi, eccezzjonali jew*

[18] Deciza 11 ta' Jannar 1996.
[19] Deciza 16 ta' April 2004.

indipendenti mill-volonta` ta' l-attur li gabuh fl-impossibilita` li jhallas r-retta alimentari, allura f'kazi simili jista' jkun hemm lok ghal varjazzjoni.

"Fil-fehma kunsidrata ta' din il-Qorti, din il-linja flessibbli fil-kazi propizji hija wahda ferm gusta mill-posizzjoni addottata qabel. Effettivament, din il-Qorti jidhrilha wkoll li hemm, u mhux ma hemmx, differenza bejn manteniment ordnat mill-Qorti "ope legis" minn iehor miftiehem volontarjament mill-konjugi stess. Fit-tieni kaz, wiehed ghandu jipprezumi li trattandosi hawn ta' ftehim ta' separazzjoni bonarja u mhux ko-atta jew forzata, li l-partijiet ftehmu fl-ahjar interess taghhom it-tnejn."

Iktar recentement, fil-kawza fl-ismijiet **Jean Pierre sive Jean Borg vs Nicole Borg**[20], il-Qorti ta' l-Appell riteniet illi-

"*Filwaqt li l-principju 'pacta sunt servanda' ghandu jirregola l-kuntratti tas-separazzjoni personali bhal kull kuntratt iehor, izda f'cirkostanzi gravi, eccezzjonali jew indipendenti mill-volonta' tal-parti li gabuha fl-impossibilita' li tkompli tezegwixxi l-obbligu ta' hlas tal-manteniment pattwit bejn il-partijiet, il-Qorti ghandha l-fakolta' li tirrevedi dan l-obbligu*". [Sottolinejar ta' din il-Qorti]

Issir ukoll referenza ghas-sentenza tal-Qorti tal-Appell tad-29 ta' Jannar 2016 fl-ismijiet **Saviour Galea vs Carmela Galea**, fejn il-Qorti ghamlet rassenja tal-gurisprudenza dwar il-materja in dizamina kif ukoll referenza ghas-sentenza ***Vella vs Vella***[21] u kkondividiet il-fehma ormai pacifiku illi jekk jikkonkorru cirkostanzi ta' natura gravi, eccezzjonali jew indipendenti mill-volonta` ta' minn hu obbligat ghall-hlas tal-manteniment, li ipogguh fl-impossibilita` li jhallas r-retta alimentari, allura f'kazi simili jista' jkun hemm lok ghal varjazzjoni tal-manteniment stipulat *ex contractu*.

[20] Deciza 30 ta' Novembru 2012.
[21] Supra.

Fil-fehma ta' din il-Qorti, din il-linja flessibbli in materja hija wahda ferm gusta u ghalhekk taqbel perfettament ma' dan l-insenjament gurisprudenzjali u tadottah pjenament[22].

Ikkunsidrat;

<u>Impossibilium Nulla ObligatioEest.... Ad Impossibilia Nemo Tenetur.</u>

Fil-mertu, dak li jrid jigi investigat u determinat huwa jekk giex sodisfacjentement ippruvat mill-attur illi minn meta gie ppubblikat il-kuntratt ta' separazzjoni bejn il-partijiet fis-27 ta' Mejju 2013, u cioe' tlett snin qabel giet intavolata l-kawza odjerna, kienx hemm <u>tibdil sinjifikanti fic-cirkostanzi u mezzi finanzjarji tieghu li jikwalifikaw bhala gravi, eccezzjonali u serji</u>, illi jwasslu allura ghal varjazjoni fil-quantum tal-manteniment.

In linea generali, f'kull kawza fejn it-talba hi ghall-varjazzjoni ta' stipulazzjonijiet kontrattwali, l-oneru tal-prova huwa gia' wiehed gholi. Meta l-varjazzjoni mitluba tirrigwarda l-obbligu tal-hlas tal-<u>manteniment, meqjus bhala li jaqa'</u> fil-kamp ta' l-ordni pubbliku, il-Qorti tqis li l-oneru tal-prova mehtieg ghas-success ta' azzjoni bhal dik odjerna, huwa wiehed massimu. Wara kollox, kif gie dikjarat fil-kawza diga` citata fl-ismijiet **Jean Pierre sive Jean Borg vs Nicole Borg** deciza mill-Qorti tal-Appell fit-30 ta' Novembru 2012:-

"*F'materja ta' hlas ta' manteniment in-nuqqas ta' parti li tezegwih jirrendiha soggetta ghas-sanzjonijiet kriminali, bil-possibilta' anke li tigi imposta fuqha piena karcerarja*".

L-attur f'dik il-kawza, bhal kaz in ezami, talab li l-Qorti tirriduci il 'quantum' tal-manteniment pattwit billi allega li kien fl-impossibilita' li jkompli jhallas ir-rata shiha tal-manteniment miftiehem fuq il-kuntratt. Il-Qorti kellha dan xi tghid dwar

[22] Vide wkoll ***Stephen Camilleri vs. Suzanne Camilleri***, deciza minn din il-Qorti fit-3 ta' April 2016.

il-bilanc li jrid jinstab bejn il-principju fondamentali "pacta sunt servanda" u l-principju l-iehor daqstant imporanti "ad impossibilia nemo tenetur":

"Dan il-principju jsib il-bazi razzjonali tieghu "fl-interess tal ordni pubbliku, li hu suprem u aqwa minn kull ligi jew ftehim bejn il-partijiet". Fi kliem iehor, f'materja ta' revizzjoni ta' manteniment pattwit, fil-waqt li ghandu japplika l-principju generali regolanti l-materja tal-kuntratti, ghandu japplika wkoll, bhala deroga mill-istess, il-principju 'ad impossibilia nemo tenetur', li jifforma r-'ratio legis' tad-dispost tal-Artikolu 985 tal-Kap 16 li, inter alia, jistipula li hwejjeg impossibbli ma jistghux ikunu oggett ta' kuntratt".

Jinkombi ghalhekk fuq min jitlob il-varjazzjoni ta' l-obbligu tal-manteniment, id-dover assolut li jressaq provi cari, oggettivi u inekwivoci biex jikkonvinci lill-Qorti li sehhew cirkostanzi supervenjenti ghall-kuntratt li huma serji u eccezzjonali u li jqeghduh fl-impossibbilita` li jaqdi d-dover tieghu. Altrimenti, il-Qorti tkun qed tippermetti li stipulazzjonijiet tant serji u delikati f'kuntratti pubblici bhalma huma stipulazzjonijiet dwar obbligu ta' manteniment tal-konjugi jew ta' l-ulied, jigu soggetti ghal tibdil bl-iktar mod facli u espedjenti. L-Artikolu 21 tal-Kodici Civili, fuq citat, zgur mhux intiz biex jakkomoda piki u kapricci, izda fejn jirrizultaw verament ragunijiet serji u gravi li jiggustifikaw tibdil fil-patt kuntrattwali ghall-hlas tal-manteniment, dan ghandu jigi permess.

Gie wkoll ritenut mill-Qorti tal-Appell illi: "............ jinsab assodat fil-gurisprudenza patria li iktar milli bdil fic-cirkostanzi b'mod generali, it-test dwar jekk ghandux jigi ridott manteniment stabbilit lill-wiehed mill-konjugi jirrikjedi ezami komparattiv dwar kambjamenti fil-mezzi tal-konjugi obbligat li jhallas il-manteniment u l-bzonnijiet tal-konjugi li ghandu dritt jircevihom" [**Edward Galea vs Josephine Galea** - 15.05.1998]

Ikkunsidrat;

Minn qari ta' klawsola 6 tal-kuntratt ta' separazzjoni tal-partijiet jemergi car illi fl-ewwel lok il-partijiet ftehmu illi bhala regola il-manteniment stabbilit minnhom

fil-kuntratt, sew dak pagabbli lill-attrici ghaliha kif ukoll dak pagabbli ghall-minuri ma kienx revedibbli sakemm ma jsehhux l-avvenimenti minnhom kontemplati. Fil-kaz tal-minuri l-manteniment pagabbli lill-konvenuta ghall-minuri jieqaf jekk taghlaq tmintax-il sena sakemm ma tibqax tistudja full-time fil-livell terzjarju meta allura l-attur intrabat li jibqa' jhallas il-manteniment ghaliha sakemm taghlaq 23 sena. Fir-rigward tac-cirkostanzi tal-mara huma tnejn dawk kontemplati li jwasslu ghat-terminazzjoni tad-dritt taghha li tircievi minghand l-attur il-manteniment pattwit, jew li tibda tahdem full-time, jew li terga tizzewweg. L-ebda wahda minn dawn ma jirrizulta li ssuccediet.

Ghalhekk jehtieg jigi ezaminat jekk jekk kienx hemm bdil fic-cirkostanzi u l-mezzi tal-konvenut li jpogguh fl-impossibilita' li jkompli jonora l-obbligu minnu assunt fuq il-kuntratt li jhallas manteniment lill-martu sew ghaliha kif ukoll ghall-bint il-partijiet.

Il-konvenut isemmi zewg ragunijiet primarji li skond hu poggewh fl-impossibilita' li jhallas il-manteniment pattwit. Fl-ewwel lok isemmi l-kundizzjoni medika tieghu fejn isostni li naqsitlu drastikament il-potenzjal lavorattiv tieghu bil-konsegwenza li d-dhul naqas. Fit-tieni lok isemmi bdil fil-hidma tieghu fi hdan il-Korp tal-Pulizija peress li fiz-zmien il-kuntratt kien jahdem b'tali mod illi kellu hafna overtime u allowances filwaqt li sussegwentement ibidlulu d-doveri tieghu li waslu ghal tnaqqis sostanzjali mill-overtime u allowances.

Mit-testimonjanza ta' Simon Agius, Officer Salaries Section fi hdan il-Korp tal-Pulizija jirrizulta dan li gej dwar id-dhul tal-attur fis-snin rilevanti:-

Mill-FS3 ghas-sena 2011[23] jirrizulta li l'gross emoluments tal-attur kienu €25,828.67.

Mill-FS3 ghas-sena 2012[24] jirrizulta li l'gross emoluments tal-attur kienu €28,806.67.

[23] Fol 60.
[24] Fol 58.

Mill-FS3 ghas-sena 2013 [25] jirrizulta li l-'gross emoluments tal-attur kienu €28,466.84.

Mill-FS3 ghas-sena 2014[26] jirrizulta li l-'gross emoluments tal-attur kienu €15,549.13.

Mill-FS3 ghas-sena 2015[27] jirrizulta li l-'gross emoluments tal-attur kienu €15,565.19.

Mill-Payroll Data History ghas-sena 2016 [28] jirrizulta li l-gross pay tal-attur kienet €19,741.04 u n-net pay kienet fl-ammont ta' €15,952.89. Hadem overtime fl-ammont ta'€545.55 bejn Frar u Marzu 2016.

Il-kuntratt ta' separazzjoni bejn il-partijiet sar fis-27 ta' Marzu 2013 u f'dik is-sena l-attur kellu income ta' aktar minn €28,000. Fis-sena precedent kellu tista' tghid l-istess income u fis-sena ta' qabel qala' xi tlett elef Euro anqas. Jirrizulta ghalhekk illi meta gie ppubblikat il-kuntratt ta' separazzjoni, id-dhul gross tal-attur kien ta' €28,466 filwaqt li fis-sena 2016 id-dhul gross tieghu kien ta' €19,741.

Li kien hemm riduzjoni fid-dhul tieghu gie sodisfacentement ippruvat.

Fin-nota ta' osservazzjonijiet tieghu l-attur jikkontendi illi skond dak pattwit fil-kuntratt tal-partijiet, sabiex issir revizjoni 'isfel tar-rata ta' manteniment pagabbli mill-attur lill-konvenuta, ma hux mehtieg li r-riduzjoni fid-dhul tieghu necessarjament jirrendih fl-impossibilita' li jhallas manteniment. Isostni illi una volta l-partijiet ftehmu li jkun hemm revizjoni f'kaz ta' "bdil fic-cirkostanzi u d-dhul" tal-attur, allura dhul sostanzjali li ma jpoggiehx fl-impossibilita' li jhallas ghandhom ikoll iwasslu ghal riduzjoni fir-rata tal-manteniment pagabbli.

[25] Fol 56.
[26] Fol 54.
[27] Fol 52.
[28] Fol 50.

Fil-fehma tal-Qorti din is-sottomissjoni ma hiex korretta. Il-kuntratt ta' separazzjoni tal-partijiet isemmi bhala bazi l-patt illi r-rata ta' manteniment pattwita' ma hiex rivedibbli. Huwa biss bhala eccezzjoni ghar-regola pattwita' li l-partijiet ftehmu li jkun hemm revizzjoni fl-eventwalita' ta' bdil fic-cirkotanzi u d-dhul tal-attur. Hija ghalhekk applikabbli ghal kaz in ezami l-gurisprudenza nostrana li tistabbilixxi c-cirkostanzi li jippermettu lill-Qorti tvarja rata ta' manteniment nonostante li tkun pattwita' f'kuntratt.

Ghalhekk hija l-fehma tal-Qorti illi li hu rilevanti ghas-soluzzjoni ta' din il-vertenza ma hux jekk kienx hemm bhala stat ta' fatt riduzjoni fid-dhul tal-attur, izda jekk tali riduzjoni fid-dhul tieghu gabitx dak li l-gurisprudenza nostrana tikkunsidra bhala cirkostanzi supervenjenti, gravi u eccezzjonali, indipendeenti mill-volonta' tal-parti bl-obbligu tal-hlas tal-manteniment, li jkunu gabu lill-pagatur tal-manteniment fl-impossibilita' li jkompli jonora l-obbligu kontrattwali minnu assunt, in toto jew in parte.

Sabiex jirnexxi fit-talbiet tieghu l-attur kien jehtieglu li jressaq provi sodisfacenti li juru illi d-dhul tieghu tant naqas illi jinsab fl-impossibilita' li jkompli jhallas il-manteniment lill-martu u lill-bintu ammontanti ghal €650 fix-xahar, oltre z-zidiet skond l-indici tal-gholi tal-hajja u spejjez straordinarji tal-minuri.

Il-kawza giet intavolata fis-sena 2016 u ghalhekk huwa rilevanti b'mod partikolari is-sena 2016 fejn jirrizulta illi id-**dhul nett** tal-attur kien ta' kwazi €16,000 (sittax-il elf ewro), u dan wara li tnaqqas it-taxxa tad-dhul u l-kontribuzzjoni tas-sigurta' socjali.

Is-soluzzjoni ta' din il-vertenza tinstab fir-risposta li ghandha tinghata ghad-domanda jekk persuna bi dhul net ta' kwazi €16,000 fis-sena hiex fl-impossibilita' li tkompli thallas manteniment ta' circa €650 fix-xahar. Fil-fehma tal-Qorti **dhul nett ta' €16,000 fis-sena** ma jirrendiex lil dak li jkun fl-impossibilita' li jkompli jmanti lill-martu u lil bintu ta' tlettax-il sena bis-somma ta' €650 fix-xahar.

Jigi wkoll osservat illi permezz tal-kuntratt ta' separazzjoni tal-partijiet gie miftiehem illi stante li d-dar matrimonjali kienet proprjeta' parafernali tar-ragel, il-mara u l-bint kellhom johorgu mill-fond matrimonjali u jsibu residenza band'ohra. Huwa evidenti illi l-manteniment pattwit jirrifletti wkoll il-htiega tal-konvenuta li ssib residenza alternattiva ghaliha u ghall-minuri.

DECIDE.

Ghal dawn il-motivi l-Qorti qed taqta’ u tiddecidi l-kawza billi:

Tilqa' l-eccezzjonijiet tal-konvenuta u tichad it-talbiet attrici bl-ispejjez kontra l-attur.

Imhallef **Deputat Registratur**